

Pedagogisch Beleidsplan Kinderdagverblijf Pipoo

Beschrijving inhoud/doel:

In dit document staat een omschrijving van de voor KDV Pipoo kenmerkende visie om de omgang met kinderen.

Documenteigenaar(s):

Met vragen over dit document kunt u terecht bij C. Sener of P. Kose

Laatste wijziging: 25-08-2023

Inleiding

Wat is een Pedagogisch Beleid? Een Pedagogisch Beleid is een beschrijving van de manier waarop wij naar kinderen kijken, onze visie, hoe wij met kinderen omgaan en waarom we dit zo doen, onze werkwijze. Volgens ons bestaat ons werk niet alleen uit het simpelweg opvangen van kinderen maar zijn wij gedurende het hele proces ook medeverantwoordelijk voor de opvoeding van kinderen.

In ons kinderdagverblijf zijn verschillende kinderen en verschillende leidsters aanwezig. Kinderen zijn allemaal anders, ze hebben hun eigen wijze hoe ze dingen doen en hierbij hoort ook een eigen wijze hoe ze hierop benaderd moeten worden. Leidsters zijn ook allemaal anders, ook zij hebben hun eigen wijze en kijk op hoe kinderen benaderd moeten worden. Hoe kunnen al deze verschillende eigen wijze, al deze verschillende manieren, bij elkaar zorgen voor een verantwoorde opvang en opvoeding van zoveel verschillende kinderen? Kortweg gezegd, dit kan helemaal niet!

Om nu te voorkomen dat iedereen zomaar op zijn eigen wijze bezig is en er dus geen samenhangend geheel is hebben wij een visie en daarbij behorende werkwijze ontwikkeld. Door het opschrijven van onze visie en werkwijze zorgen we voor duidelijkheid en openheid hierover, zowel naar ouders als voor onszelf.

Ouders kunnen via het pedagogisch beleid lezen wat we doen en waarom we het zo doen. Zij kunnen zich hierdoor een duidelijk beeld vormen over hoe wij met hen kinderen omgaan. Tevens kunnen zij naar aanleiding hiervan ook beslissen of deze manier een manier is die past bij hen eigen wijze. Belangrijk hierbij is het besef van de ouders dat zij een gedeelte van de opvoeding uit handen geven aan ons.

Voor ons als leidsters is het pedagogisch beleid een handboek en naslagwerk. Hierin kunnen we altijd nakijken wat we afgesproken hebben **en wat we waarom doen. (en waarom we doen wat we doen)** Hierdoor hebben we tegelijk een meetinstrument, door te evalueren kunnen we kijken of we nog steeds handelen volgens en naar het pedagogisch beleid. Wanneer blijkt dat hier structureel van wordt afgeweken kan dit aanleiding geven tot herziening van het beleid. Hiermee bereiken we dan ook dat het pedagogisch beleid geen star geheel wordt maar dat dit open blijft staan voor veranderingen. Op deze wijze kunnen we dan ook blijven voldoen aan de kwaliteit die we onszelf hebben opgelegd.

Onze visie

Wij gaan ervan uit dat een kind wordt geboren met een eigen karakter en aanleg en dat een kind goed is zoals het is, wij accepteren kinderen dus zoals ze zijn. Elk kind ontwikkelt zich op zijn eigen manier en in zijn eigen tempo en elk kind heeft daarbij begeleiding nodig. Om het kind de kans te geven zich te ontwikkelen is het belangrijk om een omgeving aan te bieden met voldoende veiligheid en uitdaging. Met omgeving bedoelen we alles waar het kind mee te maken krijgt: de accommodatie, de andere kinderen en de leidsters.

Met veiligheid bedoelen we niet alleen lichamelijke veiligheid zoals het aanbieden van veilig speelgoed en een veilige inrichting, maar ook de geestelijke veiligheid waardoor we kinderen een gevoel van geborgenheid en bescherming kunnen geven.

Wij vertrouwen erop dat wanneer wij als leidsters het kind liefde, ruimte en structuur geven, het kind als vanzelf een volwassene zal worden met zelfvertrouwen.

Onder liefde verstaan wij de wil van de leidsters om er voor het kind te zijn, dus met een open en aandachtige houding.

Onder structuur verstaan wij ritme (dagindeling), vaste leidsters en het aangeven van grenzen. Met ruimte bedoelen we dat we kinderen de mogelijkheid geven om zichzelf te zijn en zich te kunnen uiten.

Wij realiseren ons dat we in ons kinderdagverblijf te maken hebben met groepsproces, waardoor de persoonlijke aandacht toch anders is dan thuis. Hiertegenover staat dat in een groep het bijbrengen van structuur juist vaak makkelijker gaat omdat kinderen elkaar vaak imiteren. De opvang binnen het kinderdagverblijf wordt door ons gezien als een aanvulling op de thuissituatie en niet als een vervanging.

Het doel van kinderdagverblijf Pipoo.

Als kinderdagverblijf hebben wij ons de volgende doelen gesteld.

Het hoofddoel:

- Naast de normale gezinssituatie aan kinderen een veilige en verantwoorde, huiselijke omgeving te bieden waarin zij kunnen spelen en zich ontwikkelen.

Het algemeen doel:

- Aan ouders de mogelijkheid bieden om te gaan werken, studeren of anderszins actief te zijn, terwijl ondertussen de opvang van hun kinderen gewaarborgd is.

Het exploiteren en in stand houden van werkgelegenheid voor onszelf.

De pedagogische doelen:

- Zorgen dat kinderen zich thuis voelen bij ons.
- Ondersteunen in de opvoeding en verzorging van kinderen.
- Ondersteunen van de ouders.
- Ondersteunen van jezelf en je collega's.

Hoe bereiken wij deze doelen?

Om de algemene doelstelling te bereiken is het nodig dat Kinderdagverblijf Pipoo er daadwerkelijk is. Wij verplichten ons te voldoen aan de eisen zoals ze gesteld worden door gemeenten, overheid, werkgeversorganisaties en dergelijke voor wat betreft de locatie en werknemers, veiligheid en kwaliteit.

Daarnaast zorgen wij voor vaste medewerkers die de kwaliteiten bezitten die wij belangrijk vinden. Voor deze medewerkers zorgen wij voor prettige arbeidsomstandigheden zodat zij hier ook willen blijven werken. Hierna kunnen we met z'n allen werken aan de pedagogische doelstelling zoals wij die ons hebben gesteld. Als we deze doelstelling bereiken en blijven nastreven komen we tenslotte uit op onze hoofddoelstelling. Hieruit blijkt dat de Pedagogische doelstellingen zeer belangrijk zijn. Dus hoe bereik je als leidster deze pedagogische doelstellingen.

Het externe wenbeleid.

Wij hechten veel waarde aan een goede start van kinderen, daarom hebben de pedagogische medewerkers extra aandacht voor de kinderen die voor het eerst komen. Met het formuleren van ons wenbeleid wil Pipoo ouders en pedagogischemedewerkers inzicht geven in de manier waarop we omgaan met het wennen van nieuwe kinderen op een groep. In ons wenbeleid is het wenproces in details beschreven. Het wenbeleid kunt u vinden op onze website. www.pipoo.nl

1. Zorgen dat kinderen zich thuis voelen.

Je accepteert het kind

Je neemt het kind zoals het is. De aard van het kind, hoe het speelt, daar sta je voor open. Je probeert je in te leven in ieder kind. Kinderen worden in hun ontwikkeling naar eigen mogelijkheden gestimuleerd. Je ziet spel als een erg belangrijke mogelijkheid om te leren en de opgedane ervaringen te kunnen verwerken. Als je een kind accepteert, mag je hem dus ook nooit afwijzen. Je mag wel zijn gedrag afwijzen en je vertelt dan ook waarom, maar nooit het hele kind. Je verwoordt daarbij het gevoel van jezelf en het kind.

Je respecteert het kind

Door het kind met een open houding tegemoet te treden wil je het kind laten merken dat je hem respecteert. Dit hangt nauw samen met de normen en waarden. Je velt geen oordeel. Je laat een kind in zijn waarde. Je aanvaardt het karakter van een kind. Je kunt een kind respecteren, maar toch sturen door bijvoorbeeld af te remmen of druk spel om te buigen. Er wordt uitgegaan van het kind zelf. Kinderen moeten zich kunnen ontwikkelen naar hun eigen mogelijkheden en in hun eigen tempo.

Je neemt het kind serieus

Kinderen willen graag horen wat ze wel of niet gedaan hebben, dan voelen ze zich begrepen. Dit geldt voor zowel de leuke als de minder leuke dingen. Je doet dit door actief te luisteren en terug te vragen, op het kind in te gaan. Je schenkt aandacht aan wat het kind te vertellen heeft. Je luistert niet met een half oor.

Voelt het kind zich serieus genomen door jou dan zal het kind vertrouwen krijgen in je. Voor het kind is het daarom heel belangrijk dat het weet dat hij van jou op aan kan, dat hij op je kan bouwen en zich dus serieus genomen voelt. Door zich steeds meer vertrouwt te voelen met jou en de groep zal het kind zich veilig gaan voelen.

Het vinden van vertrouwen is een proces dat moet groeien.

Je geeft het kind structuur en duidelijkheid

Een kind ervaart veiligheid als de wereld om hem heen enigszins gestructureerd is. Ook als het kind bij Kinderdagverblijf Pipoo komt, is het belangrijk dat het hier een gevoel van veiligheid ervaart.

Dit doe je in eerste instantie door te laten merken dat je er bent voor het kind.

Daarnaast zit een kind in een vaste groep, en heeft het zijn eigen leidsters. Ook de dagindeling zorgt voor structuur, het kind gaat het dagritme herkennen. Het voorspelbare draagt voor een kind bij aan de veiligheid die het nodig heeft om zich te kunnen ontwikkelen. Doordat jou handelen overeenkomt met dat van je collega's (wat van jou niet mag, mag van je collega ook niet) en je hierdoor op één lijn zit weet het kind waar het aan toe is. Daarnaast zorg je er voor dat de ruimte ook een veilige ruimte is zowel in mentale als lichamelijke zin.

Doordat je een kind veiligheid biedt, zal het zich geborgen voelen. Het zal zich hierdoor op een prettige manier kunnen ontwikkelen. Het kind ervaart de ruimte om te experimenteren, en kan zo de wereld om hem heen ontdekken.

2. Ondersteunen in de opvoeding en verzorging van kinderen.

Hiervoor is al gesproken over opvoeding. Maar veel ouders zullen zoiets hebben van; opvoeden dat doe ik zelf wel. Zorgen jullie nou maar voor de opvang van mijn kind. Echter, opvoeden is voor ons onlosmakelijk verbonden met de opvang van kinderen. Hier zijn wij dus dagelijks mee bezig. Wat is dat dan, dat opvoeden?

Volgens ons is dit het (bewust) beïnvloeden en vormen van het gedrag van een kind tijdens de verschillende ontwikkelingsfasen die een kind ondergaat.

Dit beïnvloeden doe je onder meer via;

- De algemene verzorging.
- Ondersteunen in en aanleren van vaardigheden
- Stimuleren van de ontwikkelingsgebieden.
- Aanleren normen en waarden

Het einddoel is voor de meeste opvoeders het verkrijgen van een (volwassen) persoonlijkheid die voldoende zelfredzaamheid heeft, met een voldoende aanwezige en positief ingestelde emotionele en sociale ontwikkeling waardoor het kind op een algemeen maatschappelijk aanvaardbare manier kan functioneren.

Oftewel iemand die goed in zijn vel zit. Iemand die het leven positief en zelfverzekerd kan en ook durft aan te gaan. Iemand die geaccepteerd wordt door anderen of kan omgaan met afwijzingen maar ook anderen accepteert.

Wij beginnen bij het begin, het einddoel is nog ver weg. Het verkrijgen van een volwassen persoonlijkheid is hier nog niet van toepassing, ondanks dat we hier al wel aan bijdragen. Kinderen zijn en blijven hier nog kinderen.

Uitspraken tegen de kinderen als "...wat doe jij kinderachtig..." worden hier dan ook niet gedaan.

De opvoeding is niet iets wat je maar even (voor) hoeft te doen, waarnaar het kind het zelf wel kan oppakken en jij klaar bent. Opvoeden is iets waarmee je continue, bij herhaling, bezig moet zijn en wat afgestemd moet zijn op het niveau/leeftijd van het kind. Je kunt tenslotte van een baby niet verwachten dat hij al kan hinkelen of zijn eigen mogelijkheden kan inschatten.

Het is voor ons dan ook zeer belangrijk dat je de kinderen behandelt naar leeftijd en vermogen. Hierop moeten dan ook jouw reacties en verwachtingen zijn afgestemd en gematigd. Hierdoor wordt bijvoorbeeld het zelfbeeld van een kind niet aangetast maar versterkt. Naar mate de leeftijd en vermogen toenemen, kun je andere verwachtingen aan een kind stellen.

Het opvoeden op professionele basis zoals wij dit doen is gebonden aan een manier; deze manier is onze visie. Hierbij werk je dus niet individueel en op je eigen manier maar op onze gezamenlijke manier, waaraan jij wel je persoonlijk inbreng geeft.

3. Ondersteunen van de ouders.

Net zoals de kinderen, wil jij ook de ouders accepteren, respecteren, en serieus nemen. In het belang van het kind besteed je dan ook veel aandacht aan de volgende punten.

- Je staat open voor allerlei zaken die ouders belangrijk vinden, zolang het past binnen het beleid en de mogelijkheden van kinderdagverblijf Pipoo.
- Het is belangrijk dat zowel jij als ouders de tijd nemen bij het brengen en halen. Dit zijn de waardevolle momenten voor het opbouwen van een goed contact en het onderhouden van een vertrouwensrelatie tussen ouders en leidsters. Tijdens deze haal- en breng contacten kunnen ouders en jijzelf elkaar op de hoogte houden als er iets bijzonders aan de hand is met het kind, maar ook gewone zaken kun je dan bespreken.
- Het afstemmen van de leefwereld thuis met die van het kinderdagverblijf. Buiten de haal-en breng momenten heb je ook tijd voor ouders om zoveel mogelijk van elkaars handelen t.o.v. het kind op de hoogte te zijn. Om daarmee de opvoedingssituatie voor het kind zo stabiel mogelijk te houden, maar ook om ouders te helpen in hun thuissituatie.
- Bij het afscheid nemen weet je dat ouders hier moeite mee kunnen hebben. Je laat dit ook merken en informeert hen hoe dit het beste gedaan kan worden.

4. Ondersteunen van jezelf en je collega's.

- Jij en je collega's moeten aan kwaliteitseisen voldoen. Te denken valt hier aan scholing, invoelend vermogen naar kinderen, flexibiliteit, geduld, kunnen samenwerken, overleg willen voeren enz.
- **Je moet verzorgend goed bezig zijn** . beter vertalen als: het onderhouden van (persoonlijke) verzorging is een belangrijk aspect Dit is een belangrijk aspect i.v.m. het welbevinden van het kind. Maar jij zorgt hierbij ook voor jezelf en je collega's.
- Het is belangrijk dat je rekening houdt met de individuele belangen van het kind evenals met het groepsbelang. Bij dit alles dien je ook rekening te houden met de verschillende ontwikkelingsfasen van de kinderen in de groep. Hierbij verlies je je eigen belangen en die van je collega's niet uit het oog.
- Je dient een open, stimulerende en activerende houding aan te nemen. Deze zichtbare motiverende houding toon je aan de kinderen maar ook aan je collega's.
- Je moet structuur kunnen aanbieden aan het kind.

- Je dient regelmaat in spel en activiteiten te verzorgen alsook rustmomenten in te bouwen daar waar de situatie erom vraagt. Deze rustmomenten zijn ook van belang voor jou en je collega's.
- Je moet goed kunnen waarnemen en observeren om in te kunnen gaan op de spelvragen, ontwikkelingsfasen, voortgang en de emotionele belevingen van het kind. Dit geeft je een hulpmiddel in het vergelijken van bevindingen en onderbouwde adviezen naar en van collega's en ouders.
- Je dient een goed contact met ouders te onderhouden. Door jou houding moet je aan ouders duidelijk kunnen maken dat jij je betrokken voelt bij de zorg voor hun kinderen.
- Je moet zorgen voor een goede informatieoverdracht naar de ouders betreffende de kinderen.
- Indien de situatie daarom vraagt, ga je ook een extra gesprek aan met de ouders. Dit zijn gesprekken die buiten de normale haal-en breng tijden en vaste oudergesprekken liggen.
- Je bent sociaal en controlerend naar je collega's. Je helpt om de kwaliteit en kennis van onze werkwijze op peil te houden. Dit doe je door elkaar hierop aan te spreken, ideeën uit te wisselen en suggesties aan te dragen.

Door al deze bovengenoemde zaken toe te passen lever je een grote bijdrage aan de emotionele veiligheid, persoonlijke en sociale competenties, en het overbrengen van waarde en normen.

Omdat wij deze gebieden al zeer belangrijk zien zetten we deze nog even kort op een rijtje.

Emotionele veiligheid:

De basis van ons kinderdagverblijf, het bieden van emotionele veiligheid aan het kind. Hierbij is een vertrouwensrelatie met jou als leidsters onmisbaar. Vaste rituelen, ritme en regels zorgen ervoor dat de kinderen zich zeker voelen. Vanuit een veilige basis durven en kunnen zij de wereld gaan ontdekken. Vast en persoonlijk contact met de leidsters, een vertrouwde omgeving en de aanwezigheid van bekende groepsgenootjes dragen bij tot het verkrijgen van een veilig gevoel.

Persoonlijke competenties:

Wij helpen kinderen zichzelf te leren kennen, zelfstandig te zijn en een positief zelfbeeld te verkrijgen. Je beseft dat elk kind uniek en waardevol is. Je accepteert kinderen zoals ze zijn en je vertrouwd in het vermogen van de kinderen.

Doordat jij ze positief benaderd lever je grote bijdrage aan het stimuleren van de reeds bij geboorte aanwezige drang van het kind om zich te ontwikkelen in alle gebieden.

Sociale competentie:

Jij wilt kinderen de ruimte bieden om sociale ervaringen op te doen, waardoor sociale vaardigheden verworven worden. Elk kind krijgt individuele zorg en aandacht. Hierin heeft het groepsproces een belangrijke functie, want kinderen maken deel uit van de samenleving. Jij ziet kinderdagverblijf Pipoo als een samenleving in het klein waar kinderen kunnen oefenen. Dit gaat letterlijk en figuurlijk met vallen en opstaan.

Jij stelt kinderen in de gelegenheid om vanuit het kinderdagverblijf de wereld om hen heen te ontdekken.

Hierdoor leren kinderen van én door elkaar, voor nu én later.

Het kennismaken met andere volwassenen en kinderen, het respecteren van anderen en het opkomen voor eigen belang zijn belangrijke toegevoegde waarden van het samenzijn in een groep.

In de groep worden deze vaardigheden gestimuleerd door bijvoorbeeld elkaar te laten helpen bij alledaagse dingen, het gezamenlijk vieren van feestelijke gebeurtenissen, het bespreken welke kinderen er wel en niet aanwezig zijn.

Waarden en normen:

Jij vindt normen en waarden van groot belang, dus wil je dit de kinderen ook bij brengen. Het eigen maken van normen en waarden maakt onderdeel uit van de morele ontwikkeling van het kind.

Binnen en buiten de groep doen zich situaties voor waarvan op dit gebied veel leermomenten zijn zoals bijvoorbeeld pijn, ruzie, verdrietige situaties, opkomen voor jezelf, wat keuren we wel goed en wat niet. Door de reacties van jou als leidster op dit soort situaties ervaart een kind wat wel en niet goed is. Je eigen gedrag heeft hierbij dus een belangrijke voorbeeldfunctie. Je keurt agressief gedrag altijd af voor kinderen, maar ook voor alle volwassenen waar het kind mee te maken krijgt (leidsters en ouders).

Afname opvang

Het kan voorkomen dat u een keer extra opvang nodig heeft of een ruildag wil.

Extra dagopvang

Het incidenteel afnemen van een extra dag (of dagdeel) kunt u aanvragen via Bitcare. Gebruik hiervoor de code 'extra planning'. Een extra dag kan worden afgenomen wanneer de groepsgrootte dit toelaat en er voldoende medewerkers aanwezig zijn. Let op: een extra plan, wordt ook extra gefactureerd. Als u een dag wil ruilen, gebruik dan niet de code 'extra planning'.

Dag ruilen

Heeft u voor uw kind een extra dag (of dagdeel) nodig ?

Ruilen naar een andere dag is toegestaan, mits deze dag binnen een week voor of een week na de te ruilen dag wordt opgenomen, indien de groepsgrootte dit toelaat en er voldoende medewerkers aanwezig zijn. Een ruiling van een dag (of dagdeel) geeft u zelf gemakkelijk door via Bitcare, gebruik hiervoor de code 'ruildag'.

Nationale feestdagen en de studiedag van Pipoo kunnen niet onderling geruild worden.

Verlengde opvang

Het is mogelijk om verlengde opvang aan te vragen. Dit is dan half uur eerder 7.00 i.p.v. 7.30 en 18.30 i.p.v. 18.00. Wilt u verlengde opvang, kunt u dit aangeven via info@pipoo.nl.

Groepssamenstelling

Stamgroep

Kinderdagverblijf Pipoo heeft drie verticale groepen met ieder zijn eigen stamgroep. Dit betekent dat kinderen in de leeftijd van 10 weken tot 4 jaar bij elkaar in de groep zitten. Pipoo 1 en 3 hebben plaats voor maximaal 12 kinderen. Pipoo 2 heeft plaats voor maximaal 13 kinderen. Dit houdt in dat dit heeft te maken met de ruimte van het lokaal. Tevens mogen op beide groepen naar leeftijd ook een maximaal aantal kinderen komen. Kinderdagverblijf Pipoo heeft bewust voor 3 verticale groepen gekozen. Deze kleinschaligheid vinden wij belangrijk omdat op deze manier zoveel mogelijk een huiselijke situatie nagebootst kan worden.

Mensen= collega 'S kinderen zijn ook mensen) en kinderen kennen elkaar allemaal en hebben op deze manier intensiever contact met elkaar dan wanneer het een groter geheel zou zijn. Daarnaast leren jonge kinderen van de oudere kinderen. De oudere kinderen leren van kleins af aan rekening te houden met jongere kinderen.

Het kan zijn dat kinderen hun stamgroep verlaten gedurende de dag, redenen hiervan kunnen zijn dat samen met de andere groep een buitenactiviteit gaan doen, of omdat op zijn of haar groep andere kinderen slapen en op een andere groep niet. Maar ook door het vieren van feestjes van thema afsluitingen of bij 3+ activiteiten. Ouders geven hiervoor toestemming middels een toestemmingsformulier.

Ook zijn er kinderen die uit vrije wil hun stamgroep tijdelijk willen verlaten en op andere groep deel te nemen aan activiteiten, dit kan zijn omdat zij behoefte hebben aan nieuwe uitdagingen, het ontmoeten van nieuwe/ andere kinderen, het onderzoeken van nieuwe ruimtes, kinderen die door omstandigheden die dag geen leeftijdgenootjes hebben om mee te spelen. Het begin van de dag is altijd op hun eigen stamgroep, na het fruitmoment kunnen zij dan naar een andere om daar mee deel te nemen aan activiteiten (mits het kind/leidster ratio het van de andere groep toe laat).

Om de rust te bewaren op de groep voor de andere kinderen gaat het kind terug naar zijn eigen stamgroep voordat de kinderen die slapen uit bed komen. Het gaat hierbij om de oudere kinderen die 4 tot 5 dagen naar de opvang komen. Hierover wordt altijd overlegd met de ouders, en zij moeten hiervoor toestemming geven op een apart toestemmingsformulier.

3 uurs regeling

Gedurende onze openingstijden kunnen ten hoogste drie uur per dag, niet aaneengesloten, minder beroepskrachten ingezet worden dan volgens de beroepskracht-kind-ratio vereist is.

Voor de flexibiliteit binnen ons kinderdagverblijf maken wij tevens gebruik van de 3-Uurregeling. Door deze regeling is het mogelijk om drie uur per dag (niet aaneengesloten) minder beroepskrachten in te zetten, dan volgens de beroepskracht-kind ratio is vereist. Mits er een volwassen aanwezig is (min 18 jaar) zoals bijv. een stagiaire/vrijwilliger.

Wij maken tussen deze momenten gebruik van de drie-uursregeling. De drie-uursregeling zal toegepast worden tussen de volgende tijden:

- Tussen 07.30 en 9.30 uur
- Tussen 12.00 en 15.30 uur
- Tussen 16.00 en 18.00 uur

Uit eerder verkregen inzicht nauwkeurig op Bitcare ,blijkt dat er aan het begin en het einde van de dag minder kinderen aanwezig zijn op de groepen.

Ook tijdens de middagpauze van de pedagogisch medewerkers slapen veel kinderen of hebben een rustmoment. Hierdoor is er minder actieve pedagogische aandacht nodig op een groep.

Alle kinderen en medewerkers worden bij binnenkomst geregistreerd in Bitcare. Werktijden / pauzetijden en namen van de PMW'ers worden ook dagelijks genoteerd op de schriftelijke roosters.

Leidinggevende van de dag dit is Canan of Pinar, stuurt dagelijks nauwkeurig aan om de drie uursregeling nauwkeurig te gebruiken. Door gebruik van bitcare is hier volledig inzicht in.

Stagiaires en groepshulpen

Kinderdagverblijf Pipoo werkt graag samen met stagiaires omdat het bijdraagt aan de professionalisering van het beroep en tevens het vergroten van kwaliteit binnen het kinderdagverblijf.

Stagiaires zijn bijna altijd boventallig en worden indien er geen nood situatie is niet meegeteld in de beroepskracht-kind ratio. Wij willen hen de gelegenheid geven om inzicht te verkrijgen in het werken in een kinderdagverblijf. Hiervoor kunnen zij ons wel op diverse gebieden ondersteunen en assisteren. Meer informatie over hoe wij omgaan met het plaatsen en begeleiden van stagiaires is beschreven in ons stage protocol.

Leerlingen zoals BBL'ers worden alleen in de beroepskracht-kind ratio meegeteld indien hiervoor een formatieve inzetbaarheid is bepaald. Buiten deze formatieve inzetbaarheid zijn ook zij boventallig.Voor het bepalen van de formatieve inzetbaarheid handelen wij volgens het Beleid Beroepspraktijkvorming.

Stagiaires/4-ogen principe

Aangezien het kind aantal op deze groep normaal gesproken hoog is (12 /13 kinderen) zijn er op deze groep met kind-leidster ratio altijd 2 of 3 pedagogisch medewerkers aanwezig. (Wanneer er onverwacht toch minder kinderen aanwezig zijn waardoor de leidster-kind ratio het toelaat dat er 1 pedagogisch medewerker op de groep aanwezig is geldt voor hun het zelfde 4-ogen principe als voor 4-ogen principe bijzonder. De pedagogisch medewerkers van deze groep zijn daar ook van op de hoogte.) Wegens het hoge aantal kinderen zijn er altijd 1 of 2 stagiaires ingedeeld of een vrijwilliger.

We hebben alleen stagiaires op de groep die één van de volgende opleidingen volgen:

- Spw niveau 3, 3de leerjaar. 1t/m 3 leerjaar
- Spw niveau 4, 3de leerjaar. 1 t/m 4 leerjaar
- Spw niveau 4, 4de leerjaar.
- Hbo opleidingen.

Inzet groepshulpen

De pedagogisch medewerker kan, naast een stagiaire, ook worden ondersteund door een groepshulp. Pipoo kan een beroep doen op vaste groepshulpen voor op de drie locaties. De groepshulp heeft een ondersteunende rol en voert ondersteunende taken uit.

Afwezigheid stagiaires

Wanneer er van te voren bekend is dat een stagiaire afwezig is wordt er contact opgenomen met de groepshulpen/vrijwilligers om te kijken wie de afwezigheid kan opvullen.

Begeleiding van de stagiaires

De sollicitatiegesprekken voor stagiaires worden bij Pipoo geleid door de praktijkopleider. Wanneer een stagiaire aangenomen wordt bij Pipoo krijgt ze tijdens het 2^e gesprek een werkbegeleidster toegewezen.

Iedere stagiaire bij Pipoo heeft een eigen werkbegeleidster op een vaste groep.

Samen met deze werkbegeleidster heeft de stagiaire wekelijks stage gesprekken betreffende de voortgang van het leerproces en schoolopdrachten.

Elke stagiaire heeft ook een schrift waarin er geschreven wordt over het leerproces, alleen de begeleidster kijkt hierin en geeft feedback.

Een keer per maand heeft de stagiaire een gesprek met haar werkbegeleidster aan de hand van een begeleidingsgesprek formulier.

Dit formulier moet ook ondertekend worden zodat we terug kunnen komen op gemaakte afspraken. De praktijkopleider kijkt deze formulieren na en als er problemen zijn gaat zij in gesprek met de stagiaire en begeleidster.

Hbo-stagiaires kunnen bij Pipoo begeleidt worden door medewerkers met een hbo diploma. Zoals eerder benoemd is er binnen kinderdagverblijf Pipoo ook een praktijkbegeleidster. De praktijkbegeleidster heeft de verantwoordelijkheid over de kwaliteit van de beroepspraktijkvorming en zij bewaakt deze ook. Ze stimuleert de stagiaires en zorgt ervoor dat ze de juiste kennis opdoen en onderhoud de contacten met school.

Kinderdagverblijf Pipoo maakt ook gebruik van beoordelingsmomenten zodat we kunnen achterhalen wat stagiaires kunnen, welke kwaliteiten ze hebben, waarvoor ze geschikt zijn en wat ze nog moeten leren.

‘Beoordelen is hierbij een proces waarbij informatie wordt verzameld over iemand en vervolgens wordt die informatie gewaardeerd. Het resultaat is een beslissing of iemand wel/niet beschikt over bepaalde kwaliteiten. Bij dit proces worden procedures gevolgd en bepaalde hulpmiddelen en instrumenten gebruikt. Deze hangen onder andere af van het onderwerp waarover een beslissing genomen wordt.’

Wat word er beoordeeld?

Bekwaamheid voor het beroep: bij beoordelen van de bekwaamheid voor het beroep gaat het om de beheersing van de aspecten van het beroep: kennis, vaardigheden en houding. De kwalificerende beoordeling, het beoordelen van het product, eindbeoordeling op kerntaak/onderdelen.

- Voortgang van het leerproces: beginniveau, voortgang ontwikkeling, eindniveau kwalificering kortom de ontwikkelingsgerichte beoordeling.
- Rendement (opbrengst) en effectiviteit van het leerproces: het beoordelen is hierbij gericht op de oorzaken waarom een opleiding wel/niet effectief is.

Waar word er beoordeeld?

De beoordeling kan plaatsvinden in de beroepspraktijk (op de groep), binnen schools of door middel van simulatie (nabootsing).

De beoordeling vanuit Pipoo word gecommuniceerd naar school tijdens gesprekken met BPV-begeleidster. De stagiaire heeft zelf contact met haar trajectbegeleidster over de voortgang van schoolresultaten.

Taken van de stagiaires

Een stagiaire pedagogisch werker 3 kinderopvang wordt opgeleid tot een werknemer die binnen de kaders van de organisatie zelfstandig de vraag, behoeften en mogelijkheden van het kind (0-4 jaar) en de wensen van de ouders of vervangende opvoeders inventariseert. Ze biedt opvang, begeleidt bij de persoonlijke verzorging en creëert een veilige en stimulerende omgeving voor het kind.

Ze stelt een dagprogramma en activiteitenprogramma op en voert deze activiteiten uit.

Een stagiaire gespecialiseerd pedagogisch medewerker 4 kinderopvang wordt opgeleid tot een werknemer die zelfstandig opvang, begeleiding en activiteiten biedt aan kinderen, ook aan kinderen met een ontwikkelingsachterstand of opvallend gedrag.

Zij inventariseert de vraag, behoeften en mogelijkheden van deze kinderen en de wensen van de ouders of vervangende opvoeders en stelt een dagprogramma en activiteitenprogramma op.

Ze ondersteunt collega's bij het integreren van de kinderen in de kinderopvang en heeft ook coördinerende taken.

Het verschil tussen deze niveaus zit hem vooral in de verantwoordelijkheid, het handelen en de complexiteit.

Qua verantwoordelijkheid handelt een niveau 3 student actief en heeft visie op wat hij/zij doet maar een niveau 4 student handelt proactief en is zich bewust van zijn eigen invloed op het geheel en handelt hiernaar. Zo heeft een niveau 4 student coördinerende taken in de verantwoordelijkheid binnen het kinderdagverblijf. Een niveau 4 student richt zich dus ook op beleidsmatige taken (ziet bijvoorbeeld knelpunten en maakt hier een voorstel op), het onderhouden van een netwerk (neemt bijvoorbeeld deel aan een overleg binnen het netwerk) en voert beheer taken uit (bijvoorbeeld het budget van Pipoo).

- In het handelen, kijkt een niveau 3 student vooral naar de situatie op zich en bedenkt oplossingen voor een bepaald probleem. Een niveau 4 student gebruikt zijn kennis van eerder handelen naar nieuwe situaties en plaatst zaken in een breder kader.
- In de complexiteit van het werk handelt een niveau 3 student vooruit in de dagelijkse praktijk terwijl een niveau 4 student boven het dagelijkse handelen uitstijgt. Een niveau 4 student is zoals eerder benoemd ook bezig met het onderhouden van een netwerk, het uitvoeren van beleidsmatige taken en coördinerende taken en beheertaken. Tevens is een niveau 4 student ook in staat om kinderen met een ontwikkelingsachterstand of opvallend gedrag te begeleiden.

De taken van de stagiaires:

- Activiteiten opzetten
- Activiteiten begeleiden

- Werken aan het schoonmaakplan
- Kinderen begeleiden in de toiletgang
- Kinderen verschoneren
- Kinderen begeleiden in de persoonlijke verzorging
- Eetmoment voorbereiden
- Eetmoment begeleiden
- Na verloop van tijd overdracht naar ouders uitvoeren
- Kinderen naar bed brengen (onder begeleiding)
- Kinderen begeleiden tijdens speelmomenten
- Kinderen observeren

4-ogen principe

Slaapkamer

De slaapkamer is voorzien van hele dunne muren, hierdoor hebben wij geen babyfoon, wij kunnen namelijk op de groep horen wat er in de slaapkamer gebeurt en andersom.

Pauze leidsters

Wanneer een pedagogisch medewerker pauze houdt blijft er altijd een andere pedagogisch medewerker achter op de groep, zij blijft dan achter met de stagiaires/groepshulp. Zij blijft dan achter met minstens één hulp in de leeftijd van 18+.

Noodgevallen

In geval van nood kunnen de pedagogisch medewerkers terug vallen op de achterwacht regeling beschreven in het reglement achterwacht deze beleid hangt op ieder locatie.

Camera's

We maken gebruik van camera's, op alle locaties zijn er 2 op de groep geplaatst en in de slaapkamer en buitenspeelplaats 1, deze registeren wat er op de groep gebeurt, worden opgenomen en 2 weken bewaard. Dit houdt in dat er op het moment dat een ouder, collega e.d. vragen heeft bij een gebeurtenis deze kunnen worden teruggekeken.

Deze kijken en registeren dus ook wat er gebeurt op het moment dat de pedagogisch werker alleen op de groep is. Verdere informatie over de camera's is te vinden in het camera beleid.

Ramen

De groep beschikt over 2 grote ruiten en 2 kleinere maar alsnog redelijk grote ramen waardoor makkelijk van buiten naar binnen gekeken kan worden, waardoor altijd van buiten te zien is wat zich binnen afspeelt.

Buiten

Met mooi weer wordt er vaak op het eigen buitenspeelgoed gespeeld, de plein is voorzien van een camera, de beelden kunnen live gevolgd worden op de groep door de achterblijvers. Pipoo 1 en Pipoo 3 nieuwe kant tuin geen camera's aanwezig.

Als er met de kinderen buiten het plein gespeeld of gewandeld wordt gaan of beide pedagogisch medewerkster mee of een stagiaire en blijft de andere stagiaire achter bij de pedagogisch medewerkster die achter blijft op de groep.

Andere groep.

Doordat de groepen (Pipoo 1 en Pipoo 2) naast elkaar gevestigd (en Pipoo 3 in de zelfde straat) zijn en samenwerken, is er veel telefonisch contact, maar wordt er ook regelmatig zonder aankondiging bij elkaar binnen gelopen. Alle BHV-ers hebben de sleutels van alle groepen, en op de groepen naast de deur hangen setjes sleutels van alle groepen zodat de leidsters altijd bij de andere groep naar binnen kunnen lopen.

De ontwikkeling

Wij vinden het belangrijk dat kinderen de mogelijkheid krijgen om zich volledig te ontwikkelen, in alle facetten. Er moet ruimte en aandacht zijn voor de lichamelijke, de sociale, de emotionele, de cognitieve en de creatieve ontwikkeling.

Jij als pedagogisch medewerker weet dat ontwikkeling, het los- wikkelen van de mogelijkheden is die het kind bij zijn geboorte heeft meegekregen. Een deel van die ontwikkeling gaat vanzelf als gevolg van groei en rijping. Een ander belangrijk deel hangt af van de omgeving en de leefsituatie. Hierin speel jij een grote rol.

Lichamelijke (motorische) ontwikkeling.

Bij de motorische ontwikkeling maak je onderscheid tussen de grove en de fijne motoriek. De grove motoriek zijn de grote gebaren met behulp van de spieren en spiergroepen dicht bij de romp, zoals rollen, zwaaien, rennen, fietsen, lopen, klimmen enz.

De fijne motoriek zijn de kleine bewegingen die je bv met handen en vingers maakt zoals puzzels leggen, knippen, scheuren, kralen rijgen, met blokken bouwen e.d.

Jij begeleidt en stimuleert de motorische ontwikkeling om een basis te leggen voor de verdere ontwikkeling en het kind meer zelfvertrouwen te geven.

De grove motoriek

Wordt gestimuleerd door een baby, als hij daar aan toe is, op zijn buik te leggen zodat hij kan oefenen zijn hoofd op te houden. Ook krijgt een baby alle ruimte om zich veilig om te rollen door de baby op een mat te leggen. Daarnaast doe je ook veel schoot spelletjes met deze kinderen. Naast dat dit goed is voor de ontwikkeling van het evenwicht is het ook goed voor de ontwikkeling van de grove motoriek. De kinderen zullen de liedjes in het begin nog niet mee kunnen zingen, maar de bewegingen wel, hier beleven ze dan ook veel plezier aan. Daarnaast is er natuurlijk alle ruimte om rond te kruipen, te zitten en weer wat later te gaan staan.

Als de kinderen weer wat ouder zijn en bezig zijn te gaan lopen, zullen wij dit stimuleren door ze bijvoorbeeld een duwkarretje te geven. Zo raken ze steeds meer vertrouwd met het rondstappen, zodat ze dit uiteindelijk helemaal 'los' kunnen.

De fijne motoriek

Wordt onder andere gestimuleerd door de baby op de grond de ruimte te geven om naar bijvoorbeeld blokken die om hem heen liggen te reiken. Een baby zal dit eerst proberen te pakken, lukt hem dit dan zal hij het vasthouden en er bijvoorbeeld op gaan sabbelen. Is het kindje wat ouder dan zal het bijvoorbeeld met de blokken gaan stapelen / bouwen. Maar denk ook aan het eten met een vorkje.

Als de kinderen wat ouder zijn wordt er ook geplakt en geverfd of getekend. Daarnaast blijft er natuurlijk ook alle ruimte om met het blokken lekker te bouwen of in de zandbak zandgebakjes te maken. Ook vinden kinderen het leuk om bezig te zijn aan tafel. Hier hebben ze de ruimte om bijvoorbeeld een ketting te rijgen van kralen, te puzzelen of te spelen met insteekmozaïek.

Houding leidsters t.a.v. de motorische ontwikkeling.

Jij als leidster geeft het kind de gelegenheid, de ruimte, de vrijheid en de tijd om met allerlei bewegingen bezig te zijn. Jij stelt je hierbij niet te beschermend op anders belemmer je het kind in zijn durf en zelfstandigheid en ontnem je kinderen de mogelijkheid te ervaren dat hun eigen gedrag invloed heeft op een situatie.

Wel houd jij goed in de gaten dat het kind geen gevaarlijke dingen doet of dingen waar het nog niet aan toe is. Jij grijpt dan in en legt duidelijk uit waarom iets niet kan.

Emotionele ontwikkeling

Voor de ontwikkeling van het gevoelsleven is een warme, veilige sfeer noodzakelijk.

Daardoor ontwikkelt het kind vertrouwen in zichzelf. Zelfvertrouwen ontstaat als het kind voelt dat het de moeite waard is, dat het geaccepteerd wordt zoals het is. Bij baby's spelen we daarop in tijdens de verzorging en tijdens speelmomenten.

Tijdens het verschonen babbelen we gezellig tegen de baby, we doen dan knuffel- en kietel spelletjes om het kind aan het lachen te maken.

Tijdens het voeden nemen we hier rustig de tijd voor en houden we de baby tegen ons aan. Op die manier raken baby's en jij op elkaar ingespeeld. Als leidster leer je dan waar het ene kind van houdt en het andere juist niet. Zelfvertrouwen ontwikkelt het kind ook wanneer de eigen pogingen om contact te leggen met succes wordt beloond.

De emotionele ontwikkeling van kinderen wordt verder gestimuleerd door:

- Het kind de gelegenheid te geven boosheid, verdriet, blijheid, angst enz. te uiten en die emoties te accepteren
- In te spelen op situaties en momenten waar emoties een rol spelen
- Kinderen d.m.v. spel en verhaaltjes te stimuleren en te helpen bij het hanteren van emoties
- Als volwassene zelf emoties te tonen en uitleggen waarom wij er zo mee omgaan.
- Kinderen toe te staan lekker te giechelen, te schreeuwen, te lachen en "gek" te doen.
- Duidelijk te maken aan het kind dat jij zijn emoties begrijpt en Accepteert, dus het geven van jou goedkeuring voor het gedrag.
- Verwoorden van de gevoelens van het kind.

Om gevoelens te kunnen hanteren, is het belangrijk ze te ondergaan en ze daardoor te verwerken. Jij vindt het belangrijk dat hier ruimte voor is. Jij laat ook je eigen emoties merken tegenover het kind en leg uit waarom jij je zo voelt en hoe jij er mee om gaat. Jij geeft bij ongepaste uiting van gevoelens zoals slaan, schoppen en bijten of het ergens tegenaan bonken met bv het hoofd, aan hoe het ook anders zou kunnen. Lichaamscontact met de kinderen is in dit alles erg belangrijk.

Sociale ontwikkeling

Sociale ontwikkeling houdt in: Het kind helpen zich te ontwikkelen tot een sociaal wezen. Dus het leren omgaan en rekening houden met anderen, kunnen communiceren, samenwerken, conflicten voorkomen en oplossen, maar bijvoorbeeld ook voor zichzelf opkomen.

Het ontwikkelen van persoonlijk competentie doen we door een breed aanbod aan mogelijkheden te bieden. Dit om kinderen zich te laten ontwikkelen op lichamelijke, zintuigelijke, spraak/taal, cognitief en emotioneel gebied. Hierbij houden we rekening met verschillen in belangstelling en ontwikkelingsniveau.

Wij stellen kinderen in de gelegenheid om de wereld om hen heen te ontdekken. Kinderen leren van en door elkaar, voor nu en later. Het kennismaken met volwassenen, kinderen, het respecteren van anderen en het opkomen voor eigen belang zijn belangrijke toegevoegde waarden van het samenzijn in een groep.

In de groep worden deze vaardigheden gestimuleerd door bijvoorbeeld elkaar helpen, samen speelgoed opruimen en het vieren van feestelijke gebeurtenissen.

In het eerste levensjaar zijn de zintuigen (oren en mond) het belangrijkste instrument om de omgeving te leren kennen. De sociale contacten komen voornamelijk voort uit de omgeving. Het kind neemt zelf maar weinig initiatieven.

In het tweede levensjaar begint het kind het besef te krijgen dat hij een zelfstandig wezen is. Hij ontdekt zijn eigen ik en kan soms erg koppig zijn.

Een peuter is nog een egocentrisch wezen. Hij beleeft de dingen vanuit zijn gezichtspunt en houdt daarbij weinig rekening met anderen. Daarom loopt het contact met leeftijdsgenootjes nog niet zo soepel.

Door regelmatig met elkaar samen te zijn kan het kind leren om een sociaal wezen te worden, maar ook om assertief te worden, dat wil zeggen voor zichzelf op te komen zonder anderen te kwetsen.

Behalve door de omgang met andere kinderen, wordt de sociale ontwikkeling ook bevorderd door de omgang met andere volwassenen. Ze leren zich te hechten aan en vertrouwen op anderen dan de ouders, wat gunstig is voor het zelfvertrouwen van het kind. Binnen Pipoo vinden wij het belangrijk een kind op te voeden tot zelfstandigheid.

Corrigeren en belonen

Wanneer je in contact staat met een kind ontstaan er uiteraard ook wel eens conflictsituaties.

Het zou niet goed zijn als deze er niet waren, er is namelijk sprake van een 'leerproces van waarden en normen'. Als opvoeder ben je bezig met een voorbeeldfunctie en als kind ben je op zoek naar het ontdekken van grenzen.

Corrigeren

Als men aan conflicten denkt, komen er vaak negatieve associaties naar boven: duwen, trekken, afpakken, huilen, strijd, niet luisteren etc. Maar waar het vaak ook om draait bij kinderen is onduidelijkheid en het ontdekken van grenzen en .... Wat is daar nu zo negatief aan? Hoort dit niet bij ontwikkeling van een eigen ik-persoon?

Kdv Pipoo vindt het dan ook van groot belang om voor het aangaan van een conflict, na te gaan waar het gedrag van het kind vandaan komt. 'Waarom wil het kind niet drinken?'

Misschien kom je er wel achter dat het kind gewoon keelpijn heeft. Natuurlijk is dit niet altijd het geval. Kinderen zijn bezig met het ontdekken van de wereld en hun plaats hierin: 'Wat kan ik wel, wat niet en waar ligt de grens' Het valt niet mee om vanuit een situatie te komen waarin je rust en aandacht krijgt van je ouder, deze in een keer te krijgen van een ander en hem dan ook nog eens te moeten delen. Wanneer zich een conflictsituatie in Kdv Pipoo voordoet en het kind weet dat iets niet mag zullen we eerst proberen het gedrag te negeren.

Op die manier zal het kind geen aandacht krijgen van de groepsleiding en zal 'spel' minder leuk en interessant worden. Ook geef je een ander kind de gelegenheid om het zelf op te lossen, waardoor hij een voldaan gevoel heeft.

Soms is gedrag niet te negeren, met name wanneer er gevaar dreigt of het andere kinderen betreft. Afhankelijk van de bedoeling van het kind zal het gecorrigeerd worden. De leidster laat dan zien op welke manier het ook kan, zonder dat er een conflictsituatie ontstaat. Wanneer een conflictsituatie telkens terugkeert, overleggen we met de ouders.

Door samen te observeren en één lijn te trekken als het gaat om corrigeren, geeft dit structuur en duidelijkheid aan het kind.

Belonen

Belonen wordt zowel verbaal als non-verbaal gedaan. Onder verbaal belonen verstaan wij een positieve benadering van het kind. Complimenten geven en stimuleren is dan ook in het handelen van pedagogisch medewerkers geïntegreerd. Het leren van normen en waarden kan immers alleen door het opdoen van een positieve ervaring.

Ook non-verbaal kun je een kind belonen. Bijvoorbeeld door een aai over zijn bol of een glimlach.

Cognitieve (verstandelijke) ontwikkeling

De ontwikkeling van het denken is nodig om de wereld om je heen te begrijpen. Bij de verstandelijke ontwikkeling hoort het leren zien van oorzaak en gevolg, de ontwikkeling van het geheugen, het leren van de taal.

Er zijn veel mogelijkheden om hier ervaring mee op te doen: puzzels, blokkendoos, boeken, constructiemateriaal en spelletjes stimuleren het verstandelijke vermogen.

De omgeving speelt hierbij een belangrijke rol. In het kinderdagverblijf biedt jij het kind uitgebreide ervaring- en leermomenten.

Je richt je vooral op het spontane leren dat er plaatsvindt.

Kinderen krijgen de gelegenheid om uitgebreid met en naast elkaar te spelen met allerlei materiaal. Bij de keuze van het speelgoed, muziekinstrumenten, boekjes, knutselmateriaal is er rekening mee gehouden dat het kind ervan kan leren. Voor iedere ontwikkelingsfase is er speelgoed dat het kind prikkelt en uitdaagt. Je zit niet vast aan het hanteren van een bestaand programma om de kinderen systematisch iets te leren.

Verweven door verschillende activiteiten komen allerlei zaken aan de orde. Te denken valt hier aan de begrippen (hoog/laag, ver/dichtbij, onder/boven, klein/groot, weinig/veel enz.), de kleuren, oorzaak en gevolg.

Omdat denken en taal nauw verweven zijn met elkaar, besteden we veel aandacht aan de taalontwikkeling. In het eerste levensjaar wordt de basis gelegd voor het latere spreken.

Het is belangrijk om tegen baby's te praten.

Ze vinden het prettig om te luisteren en ze reageren al snel door zelf geluidjes te maken. In een voortdurende wisselwerking tussen kind en omgeving leert het de eerste woordjes, begrijpt het wat anderen zeggen en gaat het uiteindelijk zelf praten.

In het algemeen wordt er binnen het kinderdagverblijf door jou (Algemeen Beschaafd) Nederlands gesproken.

Behalve veel praten, probeer je als volgt een taalrijke omgeving te creëren:

- Het kind te stimuleren zijn wensen/bedoelingen duidelijk in woorden uit te drukken
- Verhaaltjes te vertellen en voor te lezen
- Samen bekijken en benoemen van prentenboeken
- Rijmpjes en versjes op te zeggen
- Liedjes te zingen
- Vingerspelletjes/schootspelletjes te doen
- Gesprekjes te houden met kinderen tijdens het eten
- Zoveel mogelijk te benoemen wat er gedaan wordt of wat er gebeurt

Creatieve ontwikkeling

Belangrijk voor jou is hierbij dat het kind de kans krijgt zelf vorm te geven aan dingen. Niet het resultaat is het belangrijkste maar het bezig zijn "met", het ontdekkingsproces. Verder stimuleer je de creativiteit van kinderen door hen de gelegenheid te geven zelf oplossingen voor allerlei vragen te vinden. Je geeft kinderen de tijd en de ruimte om hen te laten ontdekken dat een vraagstuk op verschillende manieren opgelost kan worden.

Kinderen leren op die manier vertrouwen te krijgen in hun eigen vindingrijkheid. Op de verschillende groepen ben je op verschillende manieren bezig met creativiteit.

Kinderen zijn creatief bezig als ze aan het spelen zijn met zand, klei, wasco, verf of iets knutselen met papier en lijm. Maar de creativiteit wordt ook geprikkeld als ze bezig zijn met fantasiespel zoals: verkleden, papa en mama spelen of poppenkast spelen met handpoppen. Ook maak je veel gebruik van muziek. Je zingt veel liedjes waarbij je bewegingen maakt. Ook gebruiken je instrumenten, bestaande of zelf gemaakte, om muziek te maken.

Jij doet mee in verschillende rollen en stimuleert de kinderen daardoor. Jij als leidster krijgt een prik van de gespeelde dokter, want anders wordt je ziek. (Kind heeft twee dagen geleden zelf een prik gehad). Je luistert daarom ook zorgvuldig naar datgene wat kinderen zeggen. Maar ook jij als leidster moet creatief bezig zijn in je dagelijkse werk.

Voorbeelden hiervan zijn: de verschillende manieren van lichamelijk contact zoeken met de kinderen door te kietelen of te masseren.

Maar ook bij het naar buiten gaan (waar naar toe, hoe en wat te doen) of door een spontane activiteit aan te bieden als dat door de kinderen aangereikt wordt.

Het verzorgen van de groepsruimte hoort ook bij jouw taak als leidster. Bij het aanbreken van een nieuw seizoen of een feest, versier je de groep met allerlei knutselwerkjes van de kinderen die met een bepaald thema van het VVE programma Uk & Puk te maken hebben, zoals bijv.; "Ik en mijn familie", "Regen" en "Hatsjoe".

Tijdens het zingen van liedjes kunnen deze versieringen dan weer worden gebruikt als uitgangspunt. Andere situaties waarin jij creatief bezig bent is tijdens het aanbieden van spelletjes, het voorlezen of improviseren of tijdens het troosten van een kindje.

Jij begeleidt de creatieve ontwikkeling bij de kinderen door het aanbieden van

hindernissen (bijvoorbeeld door babyspeeltjes verder weg te leggen) en kinderen zelf te laten ontdekken hoe ze ermee om kunnen gaan.

Maar ook door kinderen zelf uit te laten zoeken wat ze kunnen doen met bijvoorbeeld klei en zand maar ook de verschillende mogelijkheden van speelgoed zoals duplo, ook worden hiervoor hier voor kosteloos - of natuurlijk materiaal gebruikt zoals blaadjes, takjes, dennenappels e.d. Je prikkelt de fantasie van de kinderen door geregeld iets nieuws aan te bieden op de groep. Je prijst de kinderen als ze zelf iets verzonnen hebben. Soms doe je voor wat je met materiaal kunt doen. Je stimuleert de kinderen, maar dwingt ze niet. Je gaat in op het fantasiespel van het kind en speelt mee.

Ontwikkelingsachterstand kind

Om het half jaar worden de kinderen geobserveerd aan de hand van een observatie lijst, wanneer deze observatie is uitgevoerd wordt deze besproken met de collega's van de groep. Aan de hand van deze formulieren kan een kind opvallen door laag of door juist hoog te scoren op een bepaald ontwikkelingsgebied. Ook worden de leidsters geacht buiten de jaarlijkse observaties om alert te zijn op signalen die kunnen duiden op een ontwikkelingsachterstand. Dit door middel van de activiteiten die dagelijks worden aangeboden.

Wanneer zij hierbij een vermoeden van achterstand hebben, gaan zij over tot observeren aan de hand van observatie lijsten. Wanneer deze observatie is uitgevoerd wordt deze besproken met de collega's van de groep. Aan de hand van deze formulieren kan een kind opvallen door laag of door juist hoog te scoren op een bepaald ontwikkelingsgebied. In dit geval gaan de pedagogisch medewerkers afzonderlijk van elkaar de observatie nogmaals uitvoeren, wanneer blijkt dat er een signaal uit komt dat kan duiden op een ontwikkelingsachterstand wordt er door de mentor van het kind een plan van aanpak opgesteld. Dit plan van aanpak is gericht op het onderzoeken of het kind inderdaad een achterstand heeft of dat er iets anders aan de hand is.

Mocht er na de evaluatie van het plan van aanpak uit komen dat het kind een achterstand heeft beschrijft de mentor in een plan van aanpak welke stappen er worden ondernomen. Hierin komt het volgende te staan.

- Actiepunt: gesprek aanvragen met ouder -> wie, wanneer.
- Actiepunt: er wordt advies gevraagd aan het consultatiebureau -> wie, wanneer.
- Actiepunt: doorverwijzing nodig? -> welke instantie/ professional, wie, wanneer.
- Actiepunt: wat kunnen wij nog doen met/voor het kind -> activiteiten om achterstand te beperken.
- Actiepunt: tussen evaluatie (één van) bovenstaande punten -> wie, wanneer.

Kinderen die opvallend/ probleem gedrag vertonen:

Kinderdagverblijf Pipoo ziet het als een van haar taken om de gezonde ontwikkeling van het kind zoveel mogelijk te ondersteunen en door te laten ontwikkelen.

Er zijn tal van redenen waarom het kind opvallend gedrag kan gaan vertonen.

Bijvoorbeeld;

Door de geboorte van een broertje of zusje kan het kind een korte terugval hebben in een vorig stadium van zijn ontwikkeling. Wanneer dit zich voortdoet, dan wordt er bij Kinderdagverblijf Pipoo rekening gehouden met de situatie en zullen wij uw kind extra begeleiden en daarbij de nodige handvatten aanbieden.

Als er bij de pedagogisch medewerkers zorgen ontstaan over het functioneren van het kind, wordt dit tijdens het groepsoverleg (om de 6 weken) besproken waar alle medewerkers van locatie aanwezig zijn en de leidinggevende. Hierna zal er ook met de ouders worden gesproken en de zorgen van de medewerker worden geuit.

In dit gesprek zal er worden gevraagd of het gesignaleerd gedrag van de medewerkers ook herkenbaar zijn voor de opvoeders en of dit ook bestaande zorgen zijn van de opvoeders/ouders. De medewerker gaat samen met de ouders in gesprek om zo een juist plan van aanpak te maken wat nauw aansluit bij de wensen en de behoeftes van het kind en passen indien nodig de begeleidingswijze aan.

Doordat kinderdagverblijf Pipoo om de 6 weken een groepsoverleg heeft, wordt opvallend gedrag snel gesignaleerd en besproken waarna er direct actie wordt ondernomen.

Indien nodig, en er intern bij het kinderdagverblijf geen gewenst resultaat is, kunnen de ouders samen met de pedagogisch medewerkers op zoek naar passende hulp of ondersteuning (in de opvoeding).

In sommige gevallen is enkel de hulp van het kinderdagverblijf niet voldoende en blijkt er meer aan de hand. Wanneer dit het geval is zal er, na toestemming van de ouders/ verzorgers, worden overlegd met andere instanties. Kinderdagverblijf heeft vanuit het SWH, Renee als vast contactpersoon. Zij zal ook op locatie komen om het kind te observeren evenals de begeleidingswijze van de pedagogisch medewerkers. Zodra Renee van SWH langs is geweest voor observatie, volgt er een verslag waarin hun meedenken en adviezen geeft om het kind de juiste te begeleiding te bieden om zo optimaal mogelijk te ontwikkelen.

Ten alle tijden zal de pedagogisch medewerker u op de hoogte houden over de huidige ontwikkelingen bij de begeleiding van uw kind en toestemming vragen wanneer het nodig is om uw kind met externe partijen te bespreken.

Portakabin

Eind 2022 is er bij Kinderdagverblijf Pipoo een ruimte gecreëerd voor de kinderen die individuele aandacht en begeleiding krijgen maar ook voor het uitvoeren van individuele activiteiten. De portakabin wordt gebruikt door Pipoo.

Ondanks dat Kinderdagverblijf Pipoo beschikt over meerdere locaties waar 12 (Pipoo 3 -13 kinderen)kinderen opgevangen kunnen worden, is de portakabin van grote meerwaarde. Op de reguliere groepen kan een kind met specifieke begeleidingsbehoefte, in de drukte van het dagritme, zijn emoties niet meer reguleren en dit ook niet kenbaar maken naar de pedagogisch medewerkers waarna het kind overprikkeld raakt. Door tijdig de behoeftes van het kind te signaleren, kan de pedagogisch medewerker het kind meenemen naar de

portakabin om zo in alle rust individuele aandacht te geven aan het kind, en dus in te spelen op de zorgbehoefte.

Daarnaast biedt de portakabin ook ruimte om gericht te werk te gaan met de individuele leerdoelen van het kind. Ondanks de ruimte die er op de reguliere groepen is, biedt de portakabin de rust die voor een kind nodig is om zich te kunnen concentreren en om zo optimaal mogelijk te kunnen ontwikkelen en leren.

De portakabin is bestemd en wordt enkel gebruikt door Pipoo 1. Wanneer de portakabin toch gebruikt dient te worden door een andere groep, wordt er ten alle tijden een apart draaiboek gemaakt om het gebruik ervan zo goed en veilig mogelijk te laten verlopen. Als een andere groep wenst de portakabin te gebruiken zal er ten alle tijden toestemming worden gevraagd aan de dienstdoende leidinggevende.

Wanneer een kind gebruik zal gaan maken van de portakabin, zal er ten alle tijden een pedagogisch medewerker met het kind mee gaan. Een kind zal dus nooit alleen, of enkel met een Stagiaire mee gaan. Wel kan een Stagiaire samen met de pedagogisch medewerker mee gaan om zo gezamenlijk een activiteit aan te bieden in de portakabin, wanneer dit vooraf is afgestemd

De portakabin heeft een centrale entree grenzend aan de achterdeur van de groepsruimte van Kinderdagverblijf Pipoo 1. Om te zorgen voor voldoende luchtstroom en ventilatie is er aan de voorkant een raam dat open kan. Tevens zorgt het hebben van de centrale entree en het open raam voor het vier ogen principe wat is opgenomen in ons pedagogisch beleid. Wanneer er gebruikt wordt gemaakt van de portakabin, zal er voorafgaand aan de activiteit, de ruimte volledig en veilig worden ingericht. De portakabin beschikt over divers speelgoed en materialen met daarbij een lage tafel voor de kinderen om activiteiten of opdrachten aan uit te voeren.

Het voornaamste doel van het gebruik van de portakabin is dat de pedagogisch medewerkers de kinderen individuele aandacht kunnen bieden waarbij er aandachtig gewerkt wordt aan de vooraf opgestelde leerdoelen/aandachtspunten. Al bovengenoemde randvoorwaarden voor het gebruik van de portakabin, zullen er voor zorgen dat het kind zich veilig en vertrouwd voelt wat het belangrijkste doel is voor kinderdagverblijf Pipoo. Wanneer het kind zich veilig en vertrouwd voelt kan het kind zich zo optimaal mogelijk ontwikkelen en volledig inzetten tijdens de individuele begeleidingsmomenten.

Speelruimtes

De ruimtes

Om bezig te kunnen zijn met de hierboven beschreven ontwikkelingsgebieden, visie en doelen hebben we natuurlijk ruimte nodig. Deze ruimte hebben we zowel binnen in het kinderdagverblijf als ook buiten.

Binnenruimte

Hier hebben we een slaapruiimte, keuken, wc voor kinderen, wc voor volwassenen, en een speelruimte. Al deze ruimtes zijn passend ingericht, toegankelijk of juist niet voor de kinderen en wij zijn er zelf voor verantwoordelijk dat

deze ruimtes veilig, schoon en goed bruikbaar zijn.

Bij het ontoegankelijk zijn van een ruimte kun je bijvoorbeeld denken aan de keuken. Voor de veiligheid van de kinderen mogen zij hier niet komen en is de deur altijd dicht als deze niet wordt gebruikt(Pipoo 3 heeft veiligheidsslotjes op keukendeuren i.v.m. open keuken).

Ook de slaapkamer is niet zomaar toegankelijk voor kinderen. Om de slapende kinderen de rust te geven die ze nodig hebben mogen kinderen hier alleen onder begeleiding naar binnen.

Buitenruimte

Maar ook de buitenspeelruimte is zo een ruimte. Deze is afgesloten voor de kinderen totdat wij er toestemming voor geven en wanneer wij er bij zijn, zij mogen niet zomaar van binnen naar buiten gaan.

De buitenspeelruimte is eenvoudig ingericht; het betreft hier een omheinde ruimte voorzien van afsluitbare poort en een vlakke tegelvloer. Er is een tuinhuisje aanwezig waarin het buitenspeelgoed kan worden opgeborgen.

Kinderen hebben hier de mogelijkheid om te spelen met o.a. een zgn. 'Bobby-Car', loopfietsen zonder spaakwielen, traptractor, kinderbuggy, ballen enz.

Wanneer we buiten gaan spelen controleer je altijd voor ingebruikname de ruimte op zwerfafval en andere gevaarlijke of onhygiënische situaties. Ook het speelgoed controleer je op gebreken, defecten of vervuiling.

Wanneer je een van bovenstaande zaken constateert neem je hierop passende acties; Zwerfvuil verwijder je, losliggende tegels geef je door aan de directie die hierop actie onderneemt, kapot buitenspeelgoed gebruik je niet maar geeft dit wel door aan de directie.

Uitstapjes en activiteiten

Bij kinderdagverblijf Pipoo organiseren wij regelmatig verschillende uitstapjes.

Er zijn 2 soorten uitjes: Uitgebreide uitstapjes en korte durende uitstapjes in de buurt;

Korte uitjes:

Voor kleine uitstapjes vlak in buurt en van zéér korte duur zoals naar de nabijgelegen speelplein, de speeltuin, de supermarkt of naar de kinderboerderij in de directe omgeving van Pipoo. Ouders geven hiervoor wel of geen toestemming op het intake formulier dat is ingevuld voorafgaand aan de opvang

Uitgebreide uitjes:

Bij uitgebreide uitjes informeren wij de ouders tijdig via de nieuwsbrief, een berichtje of via ons rapportage systeem bitcare.

Ook word het personeel vroegtijdig op de hoogte gebracht en worden diverse taken onderverdeeld waaronder het informeren en betrekken van groepshulpen en stagiaires Wanneer er een uitgebreid uitje gepland staat wordt er altijd een draaiboek gemaakt:

In het draaiboek staat beschreven hoe wij deze uitstapjes voorbereiden en welke veiligheidsmaatregelen wij nemen om zo de veiligheid en kwaliteit te kunnen waarborgen 22

gedurende het uitstapje.

Algemeen

De kinderen, pedagogisch medewerkers en de hulpen dragen allemaal hesjes of jaszjes van kinderdagverblijf Pipoo. Op de hesjes en jaszjes staan zowel het logo als het telefoonnummer van de opvang zichtbaar gedrukt.

Wanneer er een uitstapje gepland is, gaan er minimaal 2 volwassenen mee.

De pedagogisch medewerker wordt ondersteund door een stagiaire of groepshulp en neemt daarbij altijd de Groepstas mee waar zich diverse spullen in bevinden (denk aan luiers, doekjes, klein ehbo setje etc) en een mobiel om bereikbaar te zijn voor de opvang.

Wanneer de groep niet volledig mee gaat met het uitstapje en de groep dus gesplitst wordt, blijven er op de groep ook ten alle tijden 2 volwassenen achter om zo te voldoen aan het 4 ogen principe en het beroepskracht kind ratio.

Wanneer er een uitstapje gepland staat en het voor de kinderen niet aan te lopen is, worden de kinderen vervoerd in een bolderkar met tuigjes (bestuurd door een pedagogisch medewerker) of in een buggy/kinderwagen. Hierbij wordt ten alle tijden naar de behoeftes van het kind gekeken en het kind wordt veilig vervoerd door tuigjes/gordels.

Er wordt altijd rekening gehouden met de beroepskracht-kind ratio.

De pedagogisch medewerkers hebben allemaal een werkwijze waaraan zij zich dienen te houden, zoals: onder andere mobiele Pipoo toestel mee, presentielijsten (hier staan telefoonnummers van ouders op) en een verbanddoos voor eventuele ongelukjes.

Bij ondertekening van het contract vragen wij ouders ook om hun handtekening ter goedkeuring dat de kinderen mee mogen met de hierboven beschreven uitstapjes. Daarnaast kunnen ouders van tevoren aangeven als zij niet willen dat hun kind aan een bepaald uitstapje mee doet.

Bij elk uitgebreid uitstapje wordt er een draaiboek gemaakt waarin de planning van het uitstapje zit verwerkt:

1. Hoeveel en welke kinderen gaan mee?
2. Welke pedagogisch medewerkers + hulpen gaan mee?
3. Welke pedagogisch medewerkers + hulpen op de groep blijven.
3. Wat gaan ze doen en hoe is het vervoer naar de activiteit geregeld.
4. Is er, bij een buiten activiteit, een plan B vanwege eventueel slecht weer?
5. Wat dient er meegenomen te worden?

Overdracht basisschool

Kinderdagverblijf Pipoo schrijft voor ieder kind dat naar de basisschool gaat een overdracht mits ouders hier toestemming voor geven. Het doel hiervan is zorgen voor een doorgaande lijn.

Deze procedure verloopt volgens een standaard stappenplan.

1. Ongeveer drie maanden voordat een kindje naar de basisschool gaat wordt door de mentor bij de ouders geïnformeerd naar welke basisschool het kindje gaat.
2. Tijdens dit gesprek krijgen de ouders een brief mee waarin ze aangeven of er toestemming gegeven wordt voor het overdragen van informatie

naar de basisschool.

3. Indien er een overdracht gedaan mag worden nemen wij contact op met school om te vragen welke informatie zij wensen te ontvangen. KDV Pipoo beschikt tevens over een standaard overdracht formulier mocht school hiernaar vragen.
4. De mentor schrijft het verslag met de gewenste informatie.
5. De mentor plant een eindgesprek in met de ouders
6. Tijdens dit eindgesprek komen de punten zoals beschreven in het verslag/ standaard observatie formulier aan bod. Ouders dienen dit verslag ook te ondertekenen.
7. Ouders krijgen het verslag mee zodat zij het in kunnen leveren bij school.

Mentorschap

Doel:

Een vast aanspreekpunt naar ouders, helderheid en oog hebben voor alle (zorgen) kinderen. Begeleiding van kinderen in hun ontwikkelingsproces op de groep ,maar ook op persoonlijk vlak. Het kind staat centraal.

Waarom:

Het is een maatregel naar aanleiding van de wet IKK in de kinderopvang.

Duidelijkheid naar ouders toe over de ontwikkeling en welbevinden van hun kind.

Met het mentorschap worden alle kinderen gezien en wordt de aandacht beter verdeeld over alle kinderen. Met het mentorschap wil kinderdagverblijf Pipoo bereiken dat de communicatie effectief verloopt.

Een duidelijk en helder beeld krijgen over hoe kinderen zich ontwikkelen.

Meer betrokkenheid met ouders en leidsters. Pipoo wil meer betrokkenheid met elkaar.

Het werken met mentorkinderen verstevigt de relatie met ouders en kind.

Als een ouder het kind met een goed gevoel achterlaat, heeft dit ook positieve gevolgen op het kind. Samen denken, doen en beslissen, waarbij een positief en gelijkwaardig contact tussen ouders en de pedagogisch medewerksters de kwaliteit van opvang van het kind optimaal maakt.

Een vertrouwde en wederkerige relatie tussen de ouder en de pedagogisch medewerkster verbindt de werelden van het kind:

Wie is uitvoerend verantwoordelijk: Pedagogisch medewerkers

Wie is in de eerst lijn verantwoordelijk: Directie.

Werkinstructie:

Deze werkinstructie hoort bij het protocol Mentorschap

- De pedagogisch medewerkster hebben onderling op de stamgroep van het kind een verdeling gemaakt van alle mentor kinderen en hun mentoren. Het kind staat hierbij centraal. De mentor van een kind is een leidster van de groep en

iemand die het kind regelmatig ziet en het kind goed kent.

Bij de indeling van de mentor kinderen kijken wij naar het aantal dagen dat het kind komt, en welke pedagogisch medewerkster daar het best bij aansluit qua werkdagen.

- In principe verandert er weinig in de werkwijze van de pm-ers van Pipoo. Het kind observeren, het volgen van de ontwikkeling en persoonlijke aandacht geven is al een onderdeel van ons werk. Wel zal het interessante verdieping geven in het takenpakket van de pm-er
- Doordat je als mentor bewuster naar het kind kijkt zal je eventuele problemen eerder signaleren en tijdig bespreekbaar kunnen maken. Ouders worden tijdig en actief geïnformeerd over observaties/ signaleringen en eventuele opvallendheden bij de kinderen.
- De mentor zal communicatie met ouders laagdrempelig en effectief proberen te houden. Alles gebeurt in overleg. Samen met de ouders van het kind gaan we actief kijken wat het beste voor het kind is.
- De opdracht krijger leidster of leidinggevende maakt ongeveer 2 a 3 weken voor plaatsing van een nieuw kindje een wen afspraak. Voor de baby's en jongste kinderen geldt dat de mentor zoveel mogelijk de eerste verzorgster op het kinderdagverblijf is. Dit betekent natuurlijk niet dat zij zich niet over de andere kinderen zal ontfemen. Een vaste verzorgster (in de eerste maanden) op het kinderdagverblijf geeft het kind de beste kans om zich veilig te hechten en zich vertrouwd te voelen.
- Tijdens de eerste ontmoeting tussen de mentor en de ouder van een geplaatst kind maakt de mentor kenbaar zij de mentor is van het kind.
- Tijdens de eerste ontmoeting tussen de mentor en het mentor kind maakt de mentor kenbaar dat zij de mentor is van het kind.
- In Bitcre waar ouders dag 1 kunnen inloggen is te zien wie mentor van het kind is en wie er op de groep als pedagogische medewerkers werken. Dit informatie wordt tijdens intake doorgegeven.
- De mentor zorgt er voor dat gemaakte afspraken met ouders overgedragen worden naar desbetreffende collega's op de stamgroep van het kind.
- Afspraken worden op een whiteboard vermeld, via de groepsapp of worden doorgesproken in een groepsbespreking die 1x per 8 weken plaats vindt.
- De mentor zal na een gemaakte observatie contact hebben met ouders hierover. Het kan goed zijn dat er geen bijzonderheden zijn opgevallen. Het is heel belangrijk om ook zaken die goed gaan ook terug te koppelen aan ouders. Mochten er wel bijzonderheden uit de observatie komen dan zal de mentor een gesprek met de ouders plannen.
- De mentor zet het protocol signaleren in werking, bij het signaleren van bijzonderheden en opvallendheden. Signaleren staat centraal.
- De mentor zal de overdracht van het kind doen en de bijzonderheden van die dag doorspreken met de ouders. Mocht de mentor niet aanwezig zijn die dag of in gesprek zijn met een andere ouder dan wordt dit overgenomen door

desbetreffende PM'er er die ook op de groep aanwezig is.

- Laat het duidelijk zijn dat de mentor voor alle kinderen zorgt en niet alleen voor de kinderen waar zij mentor van is.
- De mentor zorgt voor een overdracht naar de basisschool en eventueel de buitenschoolse opvang door middel van het overdrachtsformulier. Deze overdracht mag alleen plaatsvinden met toestemming van de ouders.

Deze werkinstructie wordt uitgevoerd door: Pedagogisch medewerkster.

